

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyně Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci

žalobkyně: **V. Y.**
státní příslušnost Ukrajina

zastoupené advokátem JUDr. Hugem Körblem
sídlem Hybernská 1007/20, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícím ve vrácení žádosti žalobkyně o udělení dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti žádosti,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 2. 5. 2025 její žádost o udělení dočasné ochrany, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0377258/DO-2025, z důvodu nepřijatelnosti žádosti, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o udělení dočasné ochrany ze dne 2. 5. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0377258/DO-2025.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10 140 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně, JUDr. Huga Körbla, advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 5. 5. 2025 u Městského soudu v Praze (dále jen „soud“) domáhala ochrany před nezákonným zásahem, který spatřovala v tom, že jí žalovaný vrátil její žádost o udělení dočasné ochrany ze dne 2. 5. 2025, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0377258/DO-2025, jako nepřijatelnou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“), z důvodu, že žalobkyně získala dočasnou ochranu v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně v Rakousku (dále jen „zásah“). Zároveň žalobkyně požadovala, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jejích práv, a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o udělení dočasné ochrany.

II. Žaloba

2. Žalobkyně je občankou Ukrajiny. V podané žalobě uvedla, že dočasná ochrana, která jí byla udělena dříve v Rakousku, platila do dne 3. 3. 2023 a nyní již platná není. Žalobkyně před podáním žaloby požádala rakouský správní orgán, který jí dočasnou ochranu udělil (Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl), o potvrzení, že již dočasnou ochranou v Rakousku nedisponuje. Současně žalobkyně sdělila, že v České republice má přítele, pana D. N., s nímž hodlá v ČR žít v jeho bytě.
3. Žalobkyně v podané žalobě namítla, že její žádost o dočasnou ochranu měla být přijata a mělo o ní být vedeno řízení, kde měl žalovaný v souladu se závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, prověřit, zda skutečně žalobkyně disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném státě Evropské unie a pokud ano, tak nejprve vyzvat žalobkyni k doložení, že učinila kroky k ukončení této dočasné ochrany v jiném státě Evropské unie, a stanovit jí k tomu přiměřenou lhůtu. Jelikož tak žalovaný neučinil a její žádost o dočasnou ochranu bez dalšího vrátil, jednalo se dle žalobkyně ze strany žalovaného správního orgánu o nezákonný zásah.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě navrhl, aby soud žalobu zamítl. Dále poukázal na skutečnost, že žalobkyně figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform) jako držitelka dočasné ochrany v Rakousku. Svědčí o tom znak „tp“ uvedený v rubrice „*Type of protection*“. Dále uvedl, že z formulace § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. jednoznačně plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu stačí, pokud cizinec v jiném členském státě o dočasnou ochranu získal, žádná další podmínka již není třeba. Žalovaný tak neměl jinou možnost, než žádost žalobkyně o dočasnou ochranu vyhodnotit jako nepřijatelnou.

5. Žalovaný se vymezil proti recentní judikatuře Nejvyššího správního soudu - konkrétně proti rozsudkům ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Žalovaný pokládá závěry těchto rozsudků za nesprávné, protože dle jeho názoru ze směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) ani z českých právních předpisů neplyne právo druhotného pohybu uprchlíků mezi členskými státy EU, přičemž Nejvyšší správní soud tento závěr dovodil toliko z výkladových stanovisek Evropské komise jakožto *soft-law*. Dle žalovaného ovšem čl. 5 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“), nedopadá na osoby, které již získaly pobytové oprávnění v některém členském státu EU. Pokud by tomu tak mělo být, byl by dle žalovaného citovaný článek formulován jinak, což dovozuje z toho, že směrnice o dočasné ochraně místy užívá pojem *osoby požítvající dočasné ochrany na území členského státu*. Obdobně dle žalovaného je citované rozšíření aplikace Prováděcího rozhodnutí v rozporu se systematickým i teleologickým výkladem směrnice o dočasné ochraně – taková aplikace by jednak vyprázdnila instituty mechanismu solidarity dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně, i povinnost slučování rodinných příslušníků dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, což představuje dle žalovaného výjimečné případy směrnicí o dočasné ochraně předvídaného druhotného pohybu mezi členskými státy EU, jednak lze z vícero pasáží v preambuli směrnice o dočasné ochraně dovodit, že je druhotný pohyb uprchlíků mezi členskými státy EU nežádoucí.
6. Nesprávnost závěrů Nejvyššího správního soudu dovozuje žalovaný z následujícího. Zprvé bylo cílem původní dohody členských států o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně rovnoměrné rozprostření žadatelů o dočasnou ochranu po všech členských státech, ne umožnění jejich druhotného pohybu, což dokládá žalovaný tím, že ČR obdobně jako Německo v roce 2024 vydali jednostranná prohlášení, dle kterého se z důvodu vyčerpání stávajících kapacit necítí vázání původní dohodou o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tomto základě Nejvyšší správní soud nemohl své závěry přijmout s ohledem na vyluku aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, protože z té se dle žalovaného ČR již vyvázala.
7. Zadruhé citované ustanovení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má na uprchlíky pouze sekundární vliv, protože zavazuje k povinnostem členské státy EU. Případná absence mechanismu povinného navracení uprchlíků do země poskytující dočasnou ochranu dle žalovaného proto nezakládá právo druhotného pohybu mezi členskými státy. Byť s tímto závěrem operuje Evropská komise ve sdělení ze dne 21. 3. 2022, č. C/2022/1806, považuje jej žalovaný za Evropskou komisí blíže nezdůvodněný.
8. Zatřetí by dle žalovaného přijetí závěrů Nejvyššího správního soudu znamenalo další vytížení vyčerpaných kapacit ČR. Cílem tzv. Dublinské úmluvy přitom bylo mimo jiné předejít jevu známému jako *asylum shopping*, tj. situaci, kdy žadatel o poskytnutí mezinárodní ochrany postupně žádá o mezinárodní ochranu ve větším množství států. Z judikatury NSS naopak vyplývá, že by v případech dočasné ochrany u osob dle Prováděcího rozhodnutí mělo dojít k legalizaci jevu *temporary protection shopping*, což dle žalovaného neodpovídá úmyslu evropského zákonodárce a mimoto by založilo nedůvodně

privilegované postavení osob s dočasnou ochranou oproti jiným cizincům či dokonce občanům EU.

9. Začtvrté nelze v návaznosti na rozsudky Soudního dvora EU (SDEU) ve spojených věcech C-244/24 a C-290/24, *Kaduna*, či ve věci C-695/20, *Fenix International* pouze Prováděcím rozhodnutím (nadto jeho nenormativní částí) zakotvit právo sekundárního pohybu mezi členskými státy, když takové právo nejen není směrnicí o dočasné ochraně zakotveno, ale v kontextu bodu 9 preambule směrnice o dočasné ochraně se jedná o nežádoucí stav. Za této situace nelze Prováděcím rozhodnutím zavést nekontrolovatelné sekundární přesuny osob požívajících dočasnou ochranu mezi členskými státy EU.
10. Žalovaný konečně uvedl, že SDEU řešená situace v rozsudku ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23, *Krasiliva* se týkala nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb., tj. situace, kdy žadatel měl již dříve požádáno o dočasnou ochranu v jiném členském státě, ale (zatím) nebyla žadateli přiznána, nikoliv situace žalobkyně, jejíž žádost byla shledána nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., jelikož žalobkyně měla přiznanou dočasnou ochranu v Rakousku. V této souvislosti odkázal žalovaný také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, v němž Nejvyšší správní soud dovodil správnost dosavadního postupu žalovaného. Dle žalovaného se Nejvyšší správní soud v recentní judikatuře k tomuto rozhodnutí nijak nevyjádřil, ani se vůči němu nevymezil.
11. Na základě výše uvedeného žalovaný soud navrhl, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou, popř. aby položil SDEU předběžnou otázku ohledně souladu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s evropským právem.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud se na úvod zabýval výlukou ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. Jak jednoznačně potvrdil SDEU v rozsudku ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, *Krasiliva*, podle článku 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv EU má osoba požívající dočasné ochrany právo na účinný prostředek nápravy před soudem proti postupu členského státu, jímž žádost o udělení povolení k pobytu ve smyslu článku 8 této směrnice vrací jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud následně v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024 - 42, konstatoval, že výluka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. není slučitelná s právem EU, neboť osobám požívajícím dočasné ochrany toto právo nepřipustně odepírá, a nelze ji proto aplikovat. Vracení žádosti o dočasnou ochranu žalovaným z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. tudíž lze přezkoumat.
13. Městský soud proto v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal tvrzený nezákonný zásah, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
14. O podané žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem souhlasili (souhlas žalobkyně byl v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. presumován). Naříditi jednání nebylo třeba ani kvůli dokazování. Podkladem pro rozhodnutí soudu je primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, který žalobkyně u žalovaného podala a který jí žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je oběma účastníkům

řízení z povahy věci dobře znám a posouzení důvodnosti žaloby záleží na zodpovězení právní otázky.

15. Soud předesílá, že v nedávné době došlo k výraznému judikатурnímu vývoji stran chápání dočasné ochrany. Tento judikатурní vývoj byl způsoben rozsudkem SDEU ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, *Krasiliva*, a následně i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023 - 27, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024 - 42 a č. j. 1 Azs 174/2024 - 42, na které navázaly i další senáty Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 98/2024 - 34, ze dne 17. 4. 2025, č. j. 2 Azs 271/2024 - 43, ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 Azs 4/2025 - 49, ze dne 25. 4. 2025, č. j. 5 Azs 217/2023 - 36 či ze dne 22. 5. 2025, č. j. 4 Azs 40/2025 - 24). Městský soud se s jejich závěry ztotožňuje a v dalším z nich vychází.
16. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS).
17. V projednávané věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jejích práv, a to bez ohledu na to, že jí již v minulosti byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU. Jedná-li se o hodnocení tohoto úkonu, zde lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka výše uvedeného testu je taktéž splněna.
18. Zbývá tedy posoudit, zda žádost o dočasnou ochranu byla žalobkyni vrácena jako nepřijatelná v souladu s právními předpisy či nezákonně.
19. Mezi stranami není sporné, že žalobkyně v minulosti po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny požívala dočasnou ochranu v Rakousku. Je ovšem sporné, zda žalobkyně v současnosti v Rakousku dočasnou ochranou disponuje. Tato skutečnost ovšem není pro rozhodnutí soudu v této věci klíčová.
20. SDEU se sice v rozsudku ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v již shora citovaných rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27 a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.

21. Soud v tomto kontextu nevyhověl návrhu žalovaného předložit SDEU předběžnou otázku ohledně slučitelnosti § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s evropským právem. Uvedená otázka byla posouzena Nejvyšším správním soudem, a to v kontextu existující judikatury SDEU. Taková předběžná otázka by proto byla nadbytečná, protože se již jedná o *acte éclairé*.
22. Úvahy žalovaného stran neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou v rozporu s recentní výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. V ní je totiž dovozeno, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 Prováděcího rozhodnutí právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by výluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
23. Žalovaný zpochybňuje výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu s ohledem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně, dále pak na to, že Prováděcí rozhodnutí nemůže zakotvit nová práva, která neupravuje již směrnice o dočasné ochraně, a konečně že by v důsledku interpretace Nejvyššího správního soudu došlo k založení nedůvodně privilegovaného postavení žadatelů o dočasnou ochranu.
24. Soud předně doplňuje, že systém nakládání s vysídlenými osobami dle Prováděcího rozhodnutí stanovil *ad hoc* speciální kritéria týkající se tohoto jednoho případu hromadného vysídlení osob. Nejedná se proto o obecné zakotvení příznivějšího právního standardu než v případě jiných cizinců či občanů EU, jejichž pohyb mezi státy EU podléhá určitým pravidlům. Rovněž je nutné uvést, že oproti občanům EU či osobám žádajícím o azyl ve smyslu Dublinského nařízení jsou držitelé dočasné ochrany v odlišném postavení, jelikož se u nich nepočítá s pobytem přesahujícím existenci důvodu pro udělení dočasné ochrany. Není proto u nich dán případný důvod pro přísnější regulaci druhotného pohybu, jelikož jejich pobyt ať v prvním či druhém členském státě bude na základě tohoto bytového titulu vždy pouze dočasný.
25. Soud dále neshledává, že by závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu osob mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb osob sama zakazovala. Tento závěr ostatně vyplývá rovněž z žalovaným uvedeného sdělení Evropské komise – byť žalovaný považuje závěry Komise za blíže nezdůvodněné a *soft-law*, jedná se o interpretační vodítko, které mělo žalovaného přivést k závěru, že směrnice o dočasné ochraně nezamezuje *a priori* druhotný pohyb osob čerpajících dočasnou ochranu mezi členskými státy.
26. Žalovanému lze přisvědčit, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu přitom není omezena, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně beztak odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob – uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pouze pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřilo v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11

směrnice o dočasné ochraně – uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za faktický následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně. Žalovaný činí výlukou čl. 11 směrnice o dočasné ochraně spornou s poukazem na jednostranná prohlášení ČR a Německa. Právní irelevancí těchto prohlášení se však již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Samotný fakt jednostranného prohlášení bez odrazu v normativním či nenormativním textu Prováděcího rozhodnutí nemůže mít následky, které žalovaný s uvedeným prohlášením spojuje. Žalovaný mimoto neuvádí žádnou novou skutečnost, která by zpochybnila dřívější závěry Nejvyššího správního soudu.

27. Zákon č. 65/2022 Sb. v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která v minulosti byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoliv důvodu přišla. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. se totiž týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Judikatura Nejvyššího správního soudu ovšem nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému uložila, aby v těchto případech byla taková osoba poučena o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě. Závěry žalovaného zpochybňující citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu proto neobstojí.
28. Pokud jde o judikaturu citovanou žalovaným v jeho vyjádření, pak tato není přílehlavá, jelikož jím citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, byl překonán rozsudkem SDEU ve věci *Krasilova*, jak ostatně plyne i z recentních výše zmíněných rozsudků Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud se proto nemusel s uvedeným rozsudkem nijak vypořádávat – byl vydán před relevantní judikaturou SDEU reagující na předběžnou otázku položenou právě Nejvyšším správním soudem.
29. Žalovaný tudíž v nyní posuzované věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 zákona č. 65/2022 Sb. je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasné či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Žalovaný proto měl v této věci nejprve postavit najisto, zda žalobkyně skutečně je či není držitelkou dočasné ochrany v Rakousku – u čehož nepostačí paušální odkaz na informační systém TPD, u něhož není dán princip materiální publicity. V této souvislosti je nutné dodat, že pokud v současnosti žalobkyně nedisponuje dočasnou ochranou v Rakousku, pak na ni nelze vztáhnout § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. Cílem zákona č. 65/2022 Sb. bezpochyby totiž nebylo zamezit ukrajinským uprchlíkům přístup k dočasné ochraně, pokud nejsou pod mezinárodní či dočasnou ochranou některého z členských států EU. Takový postup by buďto nutil uprchlíky vracet se do země původu, což není možné v důsledku panujícího válečného konfliktu, nebo pobývat na území ČR bez pobytového oprávnění, či se pokusit získat dočasnou či mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU. Tato řešení jsou přitom nežádoucí – nelze právní řád vykládat restriktivně, aby docházelo k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového oprávnění v ČR, stejně jako není

možné, aby byli uprchlíci bez právního titulu *de facto* nuceni opustit území ČR. Takový postup nadto obchází dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Pakliže má žalovaný dojem, že jsou kapacity ČR ve věci dočasné ochrany již zcela vyčerpány, jedná se o otázku politickou vyžadující řešení na politické úrovni, nikoli však o otázku právní, resp. otázku, která by mohla mít relevanci pro právní posouzení projednávané věci.

30. Po případném seznání, že žalobkyně v současnosti stále disponuje dočasnou ochranou Rakouska měl žalovaný ověřit, zda Rakousko nespojuje s přiznáním dočasné ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik dočasné ochrany v Rakousku analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., a pokud by tomu tak nebylo, pak žalobkyni poučit o možnosti zneplatnění své případně existující dočasné ochrany v Rakousku, jelikož není v souladu s českými právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože tak žalovaný neučinil, postupoval v této věci nezákonně.
31. Pojal-li nadto žalovaný u žalobkyně podezření o hypotetickém pokusu zneužít právo, měl takové podezření náležitě prokázat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2025, č. j. 5 Azs 190/2024-20, ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42), nikoli zneužití presumovat.

V. Závěr a náklady řízení

32. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a podle § 87 odst. 2 s. ř. s. rozhodl o tom, že zásah žalovaného, spočívající ve vrácení žádosti žalobkyně o udělení dočasné ochrany ze dne 2. 5. 2025 z důvodu nepřijatelnosti, byl nezákonný. Vzhledem k tomu, že důsledky tohoto zásahu stále trvají, soud zároveň žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu obnovit stav před zásahem.
33. Žalovaný musí v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu ověřit, zda žalobkyně disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která zároveň v daném hostitelském státě nezanikne *ex lege* analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb. Pokud žalobkyně nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, pak musí žalovaný vyhovět její žádosti o dočasnou ochranu, jestliže naopak bude žalobkyně disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobilá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., pak žalobkyni náležitě poučí o jejím právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a případných důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak žalobkyně neučinila.
34. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byla úspěšná žalobkyně, která má proto nárok na náhradu nákladů právního zastoupení, spočívajících ve dvou úkonech právní služby [§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2025 – tj. převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby] v částce 4 620 Kč za jeden úkon, celkem 9 240 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a náhradě hotových výdajů za 2 úkony v částce 450 Kč za úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Jelikož zástupce žalobkyně soudu ani na výzvu nedoložil, že je plátcem DPH, vycházel soud při rozhodování o nákladech řízení z toho, že plátcem této daně není. Žalovaný je proto povinen zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce na náhradě nákladů řízení celkovou částku 10 140 Kč. Pro pořádek soud uvádí, že od placení soudních poplatků

byla žalobkyně osvobozena v souladu s §11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den.

Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. června 2025

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu